

Sygn. akt VU 9/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 marca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSR del. Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 10 marca 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku J. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę

na skutek odwołania J. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 17 listopada 2014 r. sygn. (...)

- 1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy J. P. prawo do emerytury z dniem 1 października 2014 roku,**
- 2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz wnioskodawcy J. P. kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt V U 9/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 listopada 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił J. P. prawa do emerytury z uwagi na brak wymaganego stażu 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

W dniu 15 grudnia 2014 roku pełnomocnik J. P. wniósł odwołanie od powyższej decyzji. W odwołaniu wniósł o zmianę decyzji przez przyznanie wnioskodawcy prawa do emerytury i zaliczenie do okresu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia: od 3 dnia lipca 1978 roku do dnia 31 sierpnia 1998 roku w Przedsiębiorstwie (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. i zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. Podniósł, że wnioskodawca wykonywał w spornym okresie prace antykorozyjne i termoizolacyjne urządzeń i instalacji technologicznych (załącznik nr 1 wykaz A dział IV pkt 38 rozporządzenia) oraz prace polegające na montażu konstrukcji metalowych na wysokości (załącznik nr 1 wykaz A, dział V poz. 5 rozporządzenia).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podniósł, iż brak podstaw do zaliczenia wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od dnia 3 lipca 1978 roku do dnia 31 sierpnia 1998 roku, bowiem stanowisko, na którym wnioskodawca pracował, a mianowicie robotnik budowlany i monter-blacharz nie są wymienione w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca J. P., urodzony (...), złożył w dniu 13 października 2014 roku wniosek o przyznanie emerytury. Wnioskodawca był członkiem otwartego funduszu emerytalnego, złożył jednak wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-4 akt emerytalnych)

J. P. na dzień 1 stycznia 1999 r. legitymuje się okresem ubezpieczenia w łącznym rozmiarze 28 lat 6 miesięcy i 21 dni w tym **4 lata i 20 dni pracy w szczególnych warunkach**. Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy zaliczył wnioskodawcy okres zatrudnienia od 11 czerwca 1974 roku do 30 czerwca 1978 roku w (...) Zakładach (...) w B..

(dowód: decyzja z dnia 17 listopada 2014 roku k. 25 akt emerytalnych, odpowiedź na odwołanie k. 5-6 akt)

J. P. w okresie od dnia 3 lipca 1978 roku do 31 sierpnia 1998 roku był zatrudniony na podstawie umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w W. Oddział w B..

Wnioskodawca pracował tam na stanowisku:

- robotnika budowlanego -od 3 lipca 1978 roku do 30 września 1979 roku na stanowisku.

- malarza konstrukcji stalowych - od 1 października 1979 roku do 31 lipca 1980 roku na stanowisku. Z dniem 1 kwietnia 1980 roku zostały wnioskodawcy powierzone obowiązki brygadzysty – brygady malarzy konstrukcji na wysokości. Wnioskodawca w tym okresie pracował na budowie (...) w B. oraz w B..

- monter-blacharza od 1 sierpnia 1980r. do 31 sierpnia 1998r.

Od dnia 1 sierpnia 1980 roku wnioskodawcy zostały powierzone obowiązki montera ścian osłonowych.

Od dnia 1 grudnia 1981 roku zostały wnioskodawcy powierzone obowiązki brygadzysty grupy monterów ścian osłonowych.

Od dnia 15 września 1994 roku wnioskodawcy zostały powierzone obowiązki brygadzysty izolarzy.

(dowód: świadectwo pracy k. 14 akt emerytalnych, angaż z dnia 28 września 1989r. – akta osobowe, skierowanie na badania lekarskiego z dnia 31 maja 1978 roku, umowa o pracę z dnia 3 lipca 1978 roku i z dnia 18 lipca 1978 roku, wniosek z dnia 1.04.1980 r., zakres czynności brygadzysty, umowa o pracę brygadzysty , wniosek o przeszerogowanie z dnia 28 września 1979 roku – w aktach osobowych, angaż z dnia 1 sierpnia 1980 roku, pismo z dnia 1 października 1980 roku, angaż z dnia 22 września 1981 roku, umowa o pracę brygadzysty , angaż z dnia 14 grudnia 1981 roku,)

Przedsiębiorstwo (...) zajmowało się wykonywaniem usług budowlanych na rzecz różnych firm. Wnioskodawca w spornym okresie pracował przy budowie (...) w B. i O..

(dowód: zeznania świadka R. B. protokół rozprawy z dnia 10 marca 2015 roku nagranie od minuty 4.24 do minuty 19.20, zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 10 marca 2015 roku nagranie od minuty 36.01 do minuty 47.40

W angażach stanowiska pracy wnioskodawcy były określane jako: robotnik budowlany, malarz konstrukcji stalowych, monter ścian osłonowych, monter, blacharz, monter-blacharz.

(dowód angaż z dnia 7 czerwca 1990 roku, pismo z dnia 2 stycznia 1991 roku, angaż z dnia 5 stycznia 1994 roku-aktach osobowych angaże z dnia 30.04.1996 roku i z dnia 1 kwietnia 1998 roku, 4 listopada 1996 roku, angaż z dnia

14 października 1982 roku w aktach osobowych, angaże z dnia 24 września 1987 roku i z dnia 14 stycznia 1988 roku w aktach osobowych)

W okresach od listopada 1982r. do września 1983r. oraz od dnia 6 października 1988 roku do dnia 31 maja 1989 roku wnioskodawca pracował na budowach eksportowych.

(dowód: umowy o pracę na czas określony na budowach eksportowych – w aktach osobowych, zeznania wnioskodawcy – protokół rozprawy z dnia 10 marca 2015r. od minuty 41:30 do minuty 47:47)

W początkowym okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) tj. od 3 lipca 1978 roku do 30 września 1979r. wnioskodawca pracował jako robotnik budowlany.

Następnie od 1 października 1979 roku do 31 lipca 1980 roku wnioskodawca zajmował się malowaniem odpowiednią farbą antykorozyjną rurociągów służących do przesyłania pary, znajdujących się na wysokości od 6 do 100 metrów. Służyło to zabezpieczeniu rurociągów przed korozją. Prace te były wykonywane przed położeniem izolacji.

W okresie od 1 sierpnia 1980r. do 31 sierpnia 1980r. – za wyjątkiem okresów pracy na budowach eksportowych - wnioskodawca wykonywał prace termoizolacyjne urządzeń i instalacji technologicznych elektrowni (budynki elektrowni, rurociągi przesyłowe i kotły energetyczne). Prace te wykonywał na wysokości. Prace termoizolacyjne budynków (...) polegały na przybiciu do ściany blachy za pomocą pistoletu, położeniu wełny mineralnej i przymocowaniu kolejnej warstwy blachy przy pomocy wkrętów. Tożsame prace wnioskodawca wykonywał przy wykonywaniu prac termoizolacyjnych rurociągów przesyłowych i kotłów energetycznych. Urządzenia te były okładane wełną mineralną, a następnie blachą. Rurociągi biegły na wysokości od 6 do 100 metrów. Natomiast kotły energetyczne miały wysokość ok. 116 m.

(dowód: zeznania świadka R. B. protokół rozprawy z dnia 10 marca 2015 roku nagranie od minuty 4.24 do minuty 19.20 , zeznania świadka R. Z. (1) protokół rozprawy z dnia 10 marca 2015 roku nagranie od minuty 19.25 do minuty 35.33, zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 10 marca 2015 roku nagranie od minuty 36.01 do minuty 47.40, zapytanie o karalność 7.05.1980r. – akta osobowe, wniosek o przeszerogowanie z 28.09.1979r. – akta osobowe)

Wnioskodawcy nie zostało wystawione świadectwo pracy w warunkach szczególnych.

(okoliczność bezsporna)

Sąd Okręgowy dokonał oceny dowodów i zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013r. poz. 1440 ze zm) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

- 1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych

warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, ukończył 60 lat, złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżety państwa.

Prawidłowe rozumienie pojęcia pracy w szczególnych warunkach nie jest możliwe bez wnikliwej analizy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z zestawienia § 1 i 2 tegoż rozporządzenia wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Odnośnie oceny dowodów zgromadzonych w postępowaniu zważyć należy, iż okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak zatem takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego.

Wobec powyższego na wnioskodawcy, zgodnie z treścią art. 6 k.c, spoczywał ciężar wykazania pracy w szczególnych warunkach. Wnioskodawca przedstawił świadków jedynie na okoliczność swojej pracy w Przedsiębiorstwie (...) w okresie od 1 sierpnia 1980r. do 31 sierpnia 1988r. Od tego bowiem momentu pracował w charakterze monter. Świadczenie nie mieli wiedzy co do początkowego okresu pracy wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...), kiedy to pracował on – jak wynika z jego zeznań – w charakterze malarza konstrukcji stalowych. R. B. pracował bowiem z wnioskodawcą dopiero od początku lat 80-tych XX wieku, a świadek R. Z. (1) od 1983r. Posiadali zatem wiedzę co do charakteru pracy wnioskodawcy dopiero od momentu, gdy pracował on na stanowisku monter. A w tym charakterze jak wynika z angażu pracował dopiero od 1 sierpnia 1980r.

Ponieważ jednak z dokumentów w postaci angaży wynika, iż wnioskodawca pracował jako malarz konstrukcji stalowych na wysokości od 1 października 1979r. do momentu, gdy powierzono mu obowiązki montera ścian osłonowych, czyli do 31 lipca 1980r., Sąd uznał zeznania wnioskodawcy co do wykonywania tych obowiązków w okresie od 1 października 1979r. do 31 lipca 1980r. za wiarygodne. Wnioskodawca zeznał, że jako malarz konstrukcji stalowych malował rurociągi przesyłowe oraz słupy, co miało na celu ochronę tych urządzeń przed korozją. Prace te wykonywał na wysokości.

Charakter pracy wnioskodawcy w okresie od 1 sierpnia 1980r. do 31 sierpnia 1998r. Sąd ustalił na podstawie zeznań świadków: R. B. i R. Z. (2) świadków korespondują z zeznaniami wnioskodawcy oraz dokumentami zgromadzonymi w aktach osobowych. Świadkowie zeznali, że w spornym okresie wnioskodawca pracował przy budowie (...) w B., gdzie do jego stałych obowiązków należało wykonywanie prac termoizolacyjnych urządzeń i instalacji technologicznych (tj. budynki elektrowni, rurociągi przesyłowe i kotły energetyczne). Prace termoizolacyjne budynków polegały na obłożeniu ścian budynków blachą, następnie wełną mineralną i ponownie blachą. Natomiast prace termoizolacyjne rurociągów przesyłowych i kotłów energetycznych polegały na obłożeniu ich wełną mineralną, a następnie blachą. Wszystkie te prace skarżący wykonywał na wysokości. Wnioskodawca wykonywał w/w prace w pełnym wymiarze czasu pracy, będąc zatrudnionym na cały etat. Zważywszy, że świadek R. B. w spornym okresie wykonywał takie same prace co wnioskodawca, a świadek R. Z. (3) jako mistrz i kierownik zajmował się układaniem izolacji na kotle głównym (...) oraz rurociągów, należy uznać że dysponują oni bezpośrednią, szczegółową, a co za tym idzie wiarygodną wiedzą co do zakresu obowiązków wnioskodawcy oraz warunków w jakich jego praca była świadczona.

Pomimo, że skarżący w całym spornym okresie od 1 sierpnia 1980r. do 31 sierpnia 1998r. miał taki sam zakres obowiązków (z wyłączeniem okresów przebywania na budowach eksportowych od listopada 1982r. do września 1983r. i od 6 października 1988 roku do 31 maja 1989 roku) – co wynika z zeznań wnioskodawcy i świadków – pracodawca stosował różne nazewnictwo dla określenia jego stanowiska pracy a mianowicie: monter ścian osłonowych, monter, blacharz, monter- blacharz.

Nie mniej należy przypomnieć, iż o szczególnych warunkach pracy nie decyduje nazwa zajmowanego stanowiska, ale rodzaj pracy rzeczywiście wykonywanej przez pracownika. Okoliczność stosowania przez pracodawcę różnego nazewnictwa dla określenia zajmowanego przez wnioskodawcę stanowiska pracy, przy niezmienionym zakresie faktycznych obowiązków, nie może prowadzić do uznania, że wnioskodawca nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych. Jak wyjaśnili świadkowie, zmiany w nazewnictwie stanowiska pracy wnioskodawcy, wynikały po prostu ze zmiany nomenklatury oraz ze zmian w przepisach, ale nie wiązały się ze zmianą charakteru wykonywanej pracy.

Prace na wysokości przy malowaniu rurociągów przesyłowych oraz stalowych słupów farbami korozyjnymi oraz przy układaniu izolacji termicznych na ścianach budynków (...), rurociągów przesyłowych oraz kotłów energetycznych, zdaniem Sądu, były pracami o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości. Świadczy o tym zarówno zakres jego obowiązków, charakter pracy, jak i warunki w jakich praca była świadczona.

Ustawodawca zalicza w/w prace do prac w szczególnych warunkach w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

I tak, prace przy malowaniu rurociągów przesyłowych oraz stalowych słupów farbami korozyjnymi na wysokości mieszczą się w wykazie A, Dziale V, poz. 6, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku jako prace malarskie konstrukcji na wysokości.

Z kolei zatrudnienie przy pracach antykorozyjnych i termoizolacyjnych urządzeń i instalacji technologicznych zostało wymienione w wykazie A dziale IV poz. 38 i jak takie podlega uwzględnieniu jako praca w warunkach szczególnych na cele emerytalno – rentowe.

Oceny tej nie zmienia okoliczność nie wystawienia wnioskodawcy przez Przedsiębiorstwo (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością świadectwa pracy w szczególnych warunkach za spornych okres czasu. Skoro przeprowadzone w

sprawie dowody wykazały, że wnioskodawca taką pracę rzeczywiście świadczył, brak świadectwa pracy w szczególnych warunkach, nie może go pozbawiać prawa do emerytury, jak chce organ rentowy. Świadectwo pracy w szczególnych warunkach – jak już wyżej podnoszono- nie jest bowiem wyłącznym dowodem służącym do wykazania charakteru świadczonej pracy. A co za tym idzie jego brak nie wyklucza ustalenia, że świadczona praca była pracą w szczególnych warunkach.

Sąd nie zaliczył wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 3 lipca 1978 roku do 30 września 1979r. bowiem z dokumentów osobowych wynika jedynie, że pracował on jako robotnik budowlany, a zgłoszeni świadkowie nie posiadali jakiegokolwiek wiedzy na temat wykonywanej w tym czasie przez wnioskodawcę pracy.

Sąd nie zaliczył wnioskodawcy do okresów pracy w warunkach szczególnych także okresów jego pracy na budowach eksportowych (od listopada 1982r. do września 1983r. oraz od 6 października 1988r. do 31 maja 1989r.), bowiem wnioskodawca poza własnymi zeznaniami nie przedstawił żadnych innych dowodów na okoliczność charakteru świadczonej wówczas pracy.

Reasumując Sąd uznał, że wnioskodawca wykonywał prace w szczególnych warunkach w następujących okresach:

- od 1 października 1979r. do 31 lipca 1980r. - prace malarskie konstrukcji na wysokości;
- od 1 sierpnia 1980r. do 31 października 1982r. – prace antykorozyjne i termoizolacyjne urządzeń i instalacji technologicznych;
- od 1 października 1983r. do 5 października 1988r. – prace antykorozyjne i termoizolacyjne urządzeń i instalacji technologicznych;
- od 1 czerwca 1989r. do 31 sierpnia 1998r. – prace antykorozyjne i termoizolacyjne urządzeń i instalacji technologicznych;

Po zaliczeniu tych okresów do szczególnego stażu pracy uznanego przez organ rentowy, skarżący legitymuje się ponad 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Zatem biorąc pod uwagę, iż wnioskodawca w dacie złożenia wniosku spełniał jednocześnie pozostałe wymagane przepisami rozporządzenia warunki, to jest ukończył 60 lat, a jego łączny okres zatrudnienia składkowy i nieskładkowy wyniósł ponad 25 lat, należy uznać, że wydana przez organ rentowy decyzja jest błędna, a żądanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury z pierwszym dniem miesiąca, w którym zgłosił wniosek o emeryturę, gdyż z tym dniem została spełniona ostanía przesłanka od której to prawo było uzależnione.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik tj. art. 98 k.p.c. zasądając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz wnioskodawcy kwotę 60 złotych, na podstawie § 2 ust. 1 i 2 w zw. z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 490).